

HVA ER FREMMEDE ARTER?

Planter, sopper og dyr vil alltid spre seg i naturen og komme til nye områder. I dag skjer dette på unaturlige måter og unaturlig raskt, ved at mennesker bevisst eller ubevisst frakter dem til steder de ikke klarer å komme av seg selv. Det kan skje enten uforvarende som blindpassasjerer i blomsterjord eller ballastvann, eller med vilje fordi vi har lyst på en pen plante i hagen eller tror arten kan gjøre nytte for seg. Disse artene kaller vi fremmede arter. Fremmede arter er en av de største truslene mot naturmangfold i verden i dag.

HVORFOR ER FREMMEDE ARTER ET PROBLEM?

Planter, sopper og dyr som ikke hører til i en naturtype kan konkurrere ut de artene som over mange millioner år har tilpasset seg å leve der. Rynkerose danner tette bestander som tar lyset og plassen fra de stedegne plantene. Lupiner har rotknoller med bakterier som endrer jordsmonnet. Askeskuddsjuke forårsakes av en sopp som er kommet til Europa med plantematerialer. Når de stedegne plantene dør blir også insektene som er avhengige av dem borte. Dette er bare noen eksempler på at fremmede arter kan føre til en økologisk katastrofe ved å totalforandre naturen.

FORBUDTE ARTER

Nå er 17 planter forbudt å importere, selge og sette ut. Det er bra for naturen, fordi det gjør at de aller farligste fremmede artene ikke plantes ut nye steder. Ytterligere 11 arter blir forbudt fra 2021. Disse er ikke mindre farlige for norsk natur enn de andre artene, men næringen trenger tid til å omstille produksjonen sin. Vi anbefaler å ikke kjøpe disse plantene selv om det er mulig fram til 2021!

DISSE ARTENE ER FORBUDT FRA 2016:

- Filtarve og sølvlarve
- Hagelupin, jærlupin og sandlupin
- Hybridlirekne, kjempeslirekne og parkslirekne
- Kanadagullris og kjempegullris
- Kjempebjørnekjeks og tromsøpalme
- Kjempespringfrø
- Prydstorklokke
- Rynkerose
- Sibirbergknapp og gravbergknapp (kan brukes på grønne tak, men må søkes om en del steder)

FRA 2021:

- Alaskakornell/amerikakornell
- Alpegullregn og filtgullregn
- Balsampoppel og berlinerpoppel
- Blomstermispel, dielmispel og sprikemispel
- Grønnpil og skjørpil
- Høstberberis

BRUK HELLER DISSE:

ISTEDENFOR:	KAN DU BRUKE:
Kanadagullris og kjempegullris	Gul frøstjerne (<i>Thalictrum flavum</i>)
Kjempebjørnekjeks	Dill (<i>Anethum graveolens</i>)
Prydstorklokke	Fagerklokke (<i>Campanula persicifolia</i>)
Rynkerose	Bjørkebladspirea (<i>Spiraea betulifolia</i>)
Sibirbergknapp og gravbergknapp	Hvitbergknapp (<i>Sedum album</i>) og bitterbergknapp (<i>S. acre</i>)
Sølvlarve	Krypvier (<i>Salix repens</i>)
Balsampoppel og berlinerpoppel	Osp (<i>Populus tremula</i>)
Blomster-, diel- og sprikemispel	Krypvier (<i>Salix repens repens</i>) og musøre (<i>Salix herbacea</i>)
Filtgullregn	Rogn (<i>Sorbus aucuparia</i>)
Grønnpil og skjørpil	Trollhegg (<i>Frangula alnus</i>), sølvvier (<i>Salix glauca glauca</i>) og istervier (<i>Salix pentandra</i>)

Disse alternativene finnes hos hagesentrene, hvis du ønsker deg planter som ligner på noen av de som er forbudt. Noen av de forbudte plantene har ikke gode alternativer i handelen. Da går det an å tenke helt nytt! Kanskje du heller kan la naturens planter kravle inn over hagegjerdet, eller plante noe som humler og andre bier liker, som du finner på blomstermeny.no.

HVA KAN DU GJØRE

- **IKKE PLANT** forbudte planter eller arter som er på svartelista*
- **FJERN** fremmede planter fra hagen din
- **GJØR DET VANSKELIG** for brunskogsnegl å finne mat og overvintringsplass i hagen din
- **RAPPORTER** inn fremmede arter i naturen i artsobservasjoner.no, sånn at forvaltningen får oversikt over hvor artene sprer seg
- **FORKLAR** venner og kjente hvorfor de bør fjerne fremmede planter fra sin hage
- **LEGG TIL RETTE** for naturlige planter og insekter i hagen din. På blomstermeny.no får du tips til hvilke arter humler og andre pollinatorer liker
- **SPØR** på hagesenteret om alternativer til forbudte og fremmede planter
- **SJEKK** med hagesenteret at de har god internkontroll for å hindre spredning av brunsnegler og fremmede insekter før du kjøper jord i sekk og planter i potte

***SVARTELISTA** er en oversikt over hvilke arter som utgjør en trussel for norsk natur. Du finner den på artsdatabanken.no

SABIMA

Miljøorganisasjonen
Sabima jobber for å stanse tapet
av naturmangfold i Norge.

www.sabima.no

MILJØVENNLIGE HAGER UTEN

FREMMEDE ARTER

SABIMA